

ZASE TI TUPITELÉ

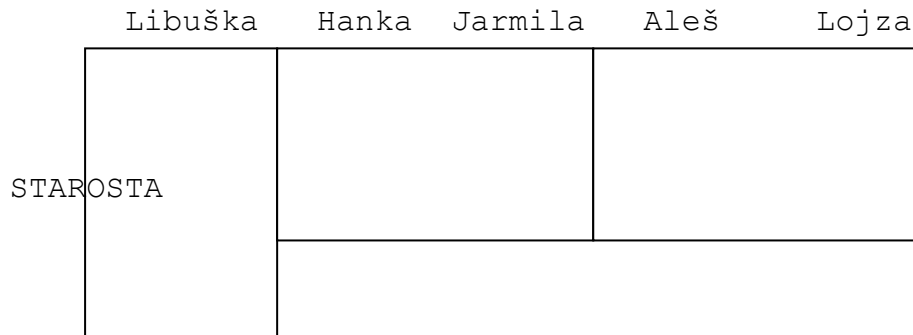
zasedání obecního zastupitelstva

napsal: Petr Tomšů

SCÉNICKÉ POZNÁMKY

Jeviště představuje jednací sál. Stačí pouze tři stoly po dvou místech sestavené do písmene L. V čele sedí starosta, po jeho boku pak postupně čelem k divákům Libuška, Hanka, Jarmila, Aleš a Lojza.

Děti mohou hrát opravdové děti nebo převlečení dospělí, počet může být i vyšší, když si rozdělí připomínky na zastupitele.

POSTAVY

- STAROSTA:** zkušený politik a praktik
- JARMILA:** zastupitelka, důchodkyně
- LOJZA:** zastupitel, podnikatel
- ALEŠ:** zastupitel, nepříliš bystrý sportovec
- HANKA:** zastupitelka, mladá učitelka
- LIBUŠKA:** zapisovatelka, snaživá asistentka
- MARIE:** rázná žena sedící v obecnstvu
- NEMYTÝ:** zástupce hazardní lobby
- HLADNÁ:** dopravní policistka
- DÍTĚ 1:** delegace dětského parlamentu
- DÍTĚ 2:** delegace dětského parlamentu

OBRAZ 1

Na scéně je stůl postavený do písmene L (viz. scénické poznámky). V hledišti mezi diváky sedí v první řadě uprostřed Marie. Začíná hrát dechovka z veřejného rozhlasu. Hudba je zkreslená starým tlampačem, jak to na vesnicích bývá. Po chvíli dechovka končí a začíná hlášení rozhlasu.

HLÁŠENÍ: Hlášení místního rozhlasu. Dnes ve dvacet nula nula, to je v osm hodin, se v sále hospody U vraha, to je v restauraci Na krásné vyhlídce, uskuteční zasedání zastupitelstva obce. Program zastupitelství je vyvěšen u zastávky, jestli ho zase někdo neserval. Jste všichni srdečně zváni. Občerstvení není zajištěno. Zítřka v osm nula nula, to je v osm hodin, se bude před samoobsluhou prodávat šrot pro prasata. Levně. Pytle nejsou zajištěny. Opakuji hlášení. Dneska zastupitelé, zítřka prasata. Konec hlášení.

Opět začíná hrát dechovka, která je po chvíli utlumena. Přichází zapisovatelka Libuška. Pohledem kontroluje obyvatele vesnice (obecenstvo).

LIBUŠKA: Dobré odpoledne. Jé, vás tady ale je. Starosta bude mít velkou radost. Prosím vás, k tomu bohatému občerstvení, opravdu s ním nepočítejte. Minule zastupitelé povolili pivo a klobásy a pak se jim to nepěkně vrátilo. No, jak jste to po nich házeli, když se probírala ta nová vyhláška o odpadech. Když už musíte něco házet, vemte si PET láhve. Domluveno?

Zkontroluje hodiny.

LIBUŠKA: Jejda, za chvíli začínáme. Ještě to musím dodělat.

Upravuje stoly. Na scénu přichází Nemytý.

NEMYTÝ: Dobrý večer, tady je dneska to zastupitelstvo?

LIBUŠKA: Ano, co potřebujete?

- NEMYTÝ:** Já jsem bod dva.
- LIBUŠKA:** Bod dva? Jo vy jste ten hazard?
- NEMYTÝ:** Ano, prosím, já jsem ten výherní automat.
- LIBUŠKA:** A budete vystupovat?
- NEMYTÝ:** Jestli mě nechají.
- LIBUŠKA:** Tak počkejte ve výčepu, my pro vás pošleme.
- NEMYTÝ:** Děkuji. A prosím vás, jací jsou zastupitelé?
- LIBUŠKA:** (*zamyslí se*) Jací jsou? No, to víte. Zastupují celou vesnici. Nic vám nedají zadarmo.
- NEMYTÝ:** S tím se počítá. Máme na to zvláštní fondy. To je všude stejný. A co pan starosta? Dá se s ním mluvit?
- LIBUŠKA:** No, pan starosta je ještě ze staré školy.
- NEMYTÝ:** Aha. Tak tam ještě obálečku přihodíme. Moc vám děkuji za informace.

Nemytý odchází. Libuška provádí poslední úpravy - rovná ubrusy, na jednotlivá místa rozdává podklady k jednání a na závěr svých úprav položí každému radnímu i starostovi na místo láhev alkoholu. Na scénu přichází starosta oblečen v saku.

- STAROSTA:** Dobrý večer, Libuško, tak jak to vypadá? Přišel někdo?
- LIBUŠKA:** Dobrý večer, pane starosto, dneska máme plno.

Starosta si spokojeně prohlíží obecnostvo.

- STAROSTA:** To mám ale velkou radost. Není nad to, když se lidé aktivně zajímají o fungování obce. (*zamyslí se*) Ačkoliv, všeho moc taky škodí, že? Taky někdy potřebujeme klid na práci. (*k Libušce*) Kde mám svůj řetěz?

LIBUŠKA: Chcete zlatý nebo stříbrný?

STAROSTA: Dneska si vezmu zlatý.

Libuška přináší starostovi zlatý řetěz na krk se znakem obce.

LIBUŠKA: Vždycky chcete zlatý.

STAROSTA: Slavnostněji by to nešlo?

Libuška si povzdechne, vrátí se ke stolku a zapíná kazeták. Zazní známé prezidentské fanfáry z Libuše. Pak napodobuje krok vojáků a pochoduje ke starostovi. Starosta se sklání a Libuška mu dává zlatý řetěz slavnostně na krk. Starosta se tváří velmi důležitě. Stojí a poslouchá hudbu. Libuška se vrací ke stolku a fanfáry necitlivě uprostřed taktu vypíná.

LIBUŠKA: Starosta sousední obce si bere řetěz jenom, když oddává.

STAROSTA: Starosta sousední obce je blbec. Nezapomínejte, co nám postavili na hranicích katastru. Ten vepřín! Když to fouká od nich, člověk aby nosil ochranu dýchacích cest aspoň FFP2.

Starosta jde ke svému místu v čele stolu a udiveně bere do ruky láhev alkoholu.

STAROSTA: A toto je co?

LIBUŠKA: To je příloha k usnesení bodu číslo jedna. Ta parcela u lesa.

STAROSTA: Jo, už vím. Ten Pražák. Ještě to zkontroluju, ale myslím, že je to vyřešená věc.

Starosta otevírá láhev a ochutnává. V tu chvíli na scénu přichází první zastupitel Aleš. Na sobě má červené trenýrky, bílý nátělník a pod paží si nese fotbalový míč. Zepředu vypadá oblečení čisté.

ALEŠ: To začínáš brzo, starosto.

STAROSTA: Taky sis mohl vzít něco lepšího na sebe. Přišlo plno lidí.

ALEŠ: Já je nezval. Nevím, proč strkají nos do cizích věcí. A toto jsou náhodou značkové trenýrky. Ty stály víc, než to tvoje kvádro. A všechno čisté. I zevnitř.

Obchází stůl zepředu, zastavuje se u svého místa a otáčí se k divákům zády, aby si prohlédl svou láhev. Obecenstvo vidí jeho záda - na triku má několik blátivých stop od kopaček. Aleš zvedá láhev.

ALEŠ: A toto je co?

LIBUŠKA: To je příloha k usnesení bodu číslo jedna. Ta parcela u lesa.

ALEŠ: Jo, já vím. Ten Pražák. Já bych mu to přiklepl, starosto. Vypadá v pohodě. Má známosti, terénní volvo a fandí Spartě! Jo a chlapům v hospodě koupil rum.

STAROSTA: Že má volvo a koupil chlapům rum, ještě nic nevyovídá o tom, jaký je.

ALEŠ: Ten je čistý, starosto, za něho ručím.

Lokne si z darované láhve.

ALEŠ: Ta píše!

LIBUŠKA: Mám to zapsat?

ALEŠ: To nepiš! (na starostu) Starosto, ten vepřín dneska zase táhne, to ti řeknu.

STAROSTA: Dej mi pokoj.

Aleš si znovu lokne. Na scénu v tu chvíli pomalu vchází zastupitelka Jarmila - důchodkyně s francouzskou holí.

JARMILA: No to brzo začínáte. Ale já vám něco řeknu. Za mých mladých let se tolik nepilo.

ALEŠ: Ne. To se chlastalo.

JARMILA: Vidím, že přišlo podezřele moc lidí. Nemáš nějaký průser, starosto? Zase ti nepřišly dotace?

STAROSTA: Tak pozor. Já si stojím za tím, že projekt revitalizace kravského chléva byl dobrý nápad.

JARMILA: Jo. Máš novou garáž za naše peníze.

STAROSTA: Protože nepřišly dotace.

JARMILA: To se nedivím. Na takový projekt.

STAROSTA: Ten chlív by se musel jinak zbourat.

JARMILA: Žádná škoda.

STAROSTA: Je to historická památka.

JARMILA: A teď je z ní garáž.

Starosta vstává naštvane od stolu a jde před lidi.

STAROSTA: Podívej na ně, Jarmilo (*ukazuje na obecnstvo*). Já jsem přesvědčený, že dnes, na toto zastupitelstvo, přišli tihle lidé jenom proto, že mají zájem o naši obec. Že chtějí vědět, co se tady děje a jak nakládáme s veřejnými prostředky. Tito lidé sem nepřišli proto, aby se vrtali v minulosti. Tito lidé nás nepřišli kritizovat. No nemám pravdu?

Poslední otázkou se obrací k obecnstvu. Jako odpověď mu z publika přiletí na pódium prázdná PET láhev, kterou má na svědomí Marie. Starosta dělá, že nic nevidí.

STAROSTA: No tak vidíš.

Starosta s Jarmilou si jdou sednout. Jarmila na svém místě zaregistruje láhev. Zamíří na ni svoji hůl tak (ne)šikovně, že jí ohrožuje Aleše.

JARMILA: A toto je co? Úplatek?

LIBUŠKA: (*pohotově*) To je občerstvení.

JARMILA: Jenom aby. Za našich mladých let jsme tolik občerstvení neměli. Jídla bylo málo.

ALEŠ: Když vám vymřeli mamuti.

Aleše hůl přece jen nemine.

ALEŠ: Jauvajs!

JARMILA: Běž se rozběhat, mládenče.

Jarmila si otevírá svůj půllitr a opatrně ochutnává.

JARMILA: Starosto, dneska ten prasečák pěkně táhne.

STAROSTA: Dej mi pokoj.

Jarmila znovu ochutná. V tu chvíli přichází na jeviště mladá zastupitelka Hanka.

HANKA: No teda, Jarmilko, to brzo začínáte.

JARMILA: No no. Slečinka učitelka je nějaká drzá. Já si pamatuju tvého otce, když byl takhle malý!

Jarmila ukáže mezi prsty mezeru asi pět centimetrů.

JARMILA: Furt vymýšlel samý bejkárny. A já mu říkala, že roste pro kriminál!

HANKA: No vidíte, a dneska dělá ředitele v domově důchodců.

JARMILA: Všichni ti malí haranti jsou pěkní chuligáni. To my, za mých mladých let, jsme bývali starší.

HANKA: Starosto, chtěla bych pak s tebou něco probrat.

STAROSTA: Já vím, ten vepřín.

HANKA: Ne, školní jídelnu.

JARMILA: Velký rozdíl v tom teda není.

STAROSTA: Nech si to na interpelace.

Hanka i ostatní zastupitelé se usazují na svá místa. Hanka bere udiveně svoji láhev do ruky. Aleš ji pozoruje, a když vidí, že se k ní nemá, tak jí ji vezme a zabaví.

ALEŠ: Ukaž, tebe by to zabilo.

STAROSTA: Jsme všichni, Libuško, nebo ještě někdo chybí?

LIBUŠKA: Ještě chybí pan zastupitel Kovář.

ALEŠ: Lojza zas někde honí kšefty. Já bych mu to podnikání zakázal. Starosto, je to vůbec dovolený, aby zastupitel podnikal? Není to ten, zájem ve středu?

STAROSTA: Myslíš střet zájmu? Není. To by musel dostávat zakázky od obce a vydělávat na nich.

ALEŠ: Ale to on přece dělá, ne? Co ty chodníky? Tu zámkovou dlažbu dodával on.

STAROSTA: Ale přes stavební firmu svého bratra. To je v pořádku. Tak se to má správně dělat.

V tu chvíli vchází na jeviště svižným krokem Lojza. Přes rameno má brašnu s notebookem. U ucha drží mobil. Ukončuje právě probíhající hovor s klientem.

LOJZA: Ano, ano, ano, ano... (poslouchá) Ne, ne to by nešlo! Jo, tak to jo, to by šlo. A jak to zafinancujeme? Igelitka, kufřík? (poslouchá) Krabice od vína? Výborně, jdeme s dobou. Tak nashledanou, budu se těšit!

Ukončuje hovor a rozhlíží se kolem.

LOJZA: Dobrý večer, dámy a pánové. Omlouvám se, zdržel jsem se s klientem. Mám s ním rozjednaný jeden kšeft za třicet mega.

JARMILA: Třicet čeho?

ALEŠ: Melounů.

JARMILA: Tak jestli nebudou shnilé, taky si jeden vezmu.

Lojza jde ke svému místu, cestou se s každým přivítá a podá mu ruku. U Aleše udělá výjimku a dá mu pěst pod nos. Potom usedá na svou židli. Do ruky bere láhev.

LOJZA: To je ta parcela u lesa?

JARMILA: To je flaška.

LIBUŠKA: Ano, to je ten bod číslo jedna.

LOJZA: V pořádku, sám jsem mu to poradil. Tak, já jsem ready.

OBRAZ 2

STAROSTA: Takže jsme všichni. Já myslím, že můžeme zahájit toto, v pořadí již desáté, jednání zastupitelstva.

Lojza mezitím z tašky vytahuje a zapojuje notebook. Dál pak něco hledá v brašně.

LOJZA: Promiň, starosto, nemáte tu někdo náhradní myš?

JARMILA: Skoč si k nám na půdu.

LOJZA: Á, nemusíte. Už jsem ji našel.

Z brašny tahá za káblík počítačovou myš. Nakonec ji vytáhne celou a schválně s ní poleká Jarmilu.

JARMILA: Fuj, dej tu potvoru pryč.

LOJZA: Chytáte tu wifinu?

JARMILA: V naší obci byla jedna Vifina. Němci ji tu chytali za války. Utekla jim do Ruska. Aspoň se to říká. Ale já vím své.

STAROSTA: No tak já myslím, že budeme raději pokračovat. Zápis z minulého jednání měla ověřit slečna Hanka. Stalo se tak?

HANKA: Ano, zápis jsem četla a odpovídá průběhu jednání. Teda až na to, že si nějak nepamatuju, že bychom schvalovali dotaci ve výši deset tisíc pro místní fotbalový klub.

STAROSTA: Já taky ne. Aleši, nevíš o tom něco? Vždyť ti přispíváme na chod klubu.

ALEŠ: Ale to nemělo být pro kluky. To mělo být pro rozhodčího. Ty potvory jsou čím dál dražší.

STAROSTA: To si vyřídíme později. Takže, na stole máte program dnešního zastupitelstva, podklady jste dostali poštou. Souhlasíte s tímto programem? Kdo je pro?

*Všichni zvednou ruce (Libuška ne, ta je zapisovatelka).
Jarmila hlasuje zvednutou holí, nehlasuje pouze Lojza.*

STAROSTA: Takže to máme čtyři pro. Kdo je proti?

Nikdo se nehlásí.

STAROSTA: Nikdo. Zdržel se?

Nikdo se nehlásí.

LIBUŠKA: Zastupitel Alois Kovář se zdržel úplně.

STAROSTA: Lojzo, ty dnes nebudeš hlasovat? Souhlasíš s programem?

LOJZA: Jasně, starosto. Jen jsem slíbil Hance, že jí stáhnou nějaké empétočky.

STAROSTA: Ty jí můžeš stáhnout večer.

JARMILA: Že se nestydíte.

STAROSTA: Prosím vás, pojďme dál. První bod dnešního zastupitelstva jsou interpelace zastupitelů. Hanko, ty jsi říkala něco o škole.

HANKA: O školní jídelně. Potřebujeme nový kotel.

JARMILA: Kotel na děti?

HANKA: Pro děti. Teče nám kotel na polívku. Nevím, jestli má cenu ho spravovat, je už přes dvacet let starý. Tak jenom jestli by se v obecní pokladně nenašly nějaké peníze.

STAROSTA: Kolik taková věc stojí?

HANKA: Tak třicet tisíc.

- JARMILA:** Třicet tisíc? Já mám kotel ještě po prabábě. Já vám ho klidně dám.
- LOJZA:** Prosím tě, to je čarodějnický kotel nad ohniště. My mluvíme o nerezovém kotli na elektriku. Já myslím, že bychom v rozpočtu mohli něco najít.
- STAROSTA:** Správně. Když tak uber něco fotbalistům, ti nám stejně dluží.
- ALEŠ:** (naštvaně) Jo. A když v neděli prohrajem, tak za mnou nechoďte.
- STAROSTA:** Nefňukej. Kdybyste trávili víc času na hřišti a míň v hospodě, vypadaly by výsledky jinak.
- ALEŠ:** Pomluvy. V hospodě i na hřišti sedíme stejně dlouho.
- STAROSTA:** Má někdo z vás, kolegové, něco dalšího na srdci?
- Po chvíli ticha se ozve Aleš.*
- ALEŠ:** No, když nikdo nic, tak já bych něco měl. Vzadu za vesnicí je v příkopě auto. Už půl roku. Je to vrak, majitel ho nehodlá odstranit, lidi si na to stěžují. Tak se tě teď, jako zastupitel ptám, co s tím uděláš, starosto. Protože něco by se s tím dělat mělo.
- STAROSTA:** No, pokud vím, Aleši, je to tvoje auto. Nechals ho tam na Tři krále, když ses vracel ze silvestrovské zábavy.
- ALEŠ:** To sem netahej, starosto, to tady nepatří. Já se tě jako zastupitel ptám, co s tím budeš dělat. A chtěl bych slyšet odpověď, protože lidem to vadí.
- LOJZA:** Prostě si to odvezeš do šrotu.

ALEŠ: Do šrotu se to může odvézt, ale má na to obec peníze? Chce obec utrácet peníze daňových poplatníků za odvoz cizích vraků na vrakoviště? Dělá tohle správný hospodář?

STAROSTA: Co navrhuješ ty?

ALEŠ: Já? Já nic. Já tomu nerozumím. Já bych jenom rád slyšel tvoji odpověď.

STAROSTA: Domluvme se tak, že odpověď dostaneš písemně. Nebude to přímo ode mě, ale od policie ČR a nebude to odpověď, ale předvolání. Spokojen?

ALEŠ: Já si teda myslím...

Starosta ho rázně utne.

STAROSTA: Má ještě někdo další ze zastupitelů nějakou interpelaci, která by měla hlavu a patu? Jestli ne, přistupme k bodu číslo dva. To jsou interpelace občanů naší obce. Je vás tady hodně, proto připomenu pravidla. Každý může vystoupit pouze jednou a to k bodům, které jsou na pořadu jednání. Mluvit můžete maximálně deset vteřin na jedno nadechnutí. O případném prodloužení musí hlasovat zastupitelé. Rozhodne jednomyslná většina. Je to jasné? Takže kdo by chtěl vystoupit, ať se přihlásí. Vidím, že nikdo...

V obecnstvu se vehementně hlásí Marie. Starosta dělá, že ji nevidí a chce pokračovat dál. Zasáhne ovšem Libuška.

LIBUŠKA: Pane starosto, hlásí se jedna paní!

STAROSTA: Kde? Já nikoho nevidím.

Marie se hlásí jako o život.

LIBUŠKA: Tady, přímo před vámi.

STAROSTA: Ta? A je vůbec z naší obce?

MARIE: Však mám barák vedle tebe!

STAROSTA: Á, paní sousedka. Tak prosím, můžeš mluvit, Marie.

Marie se v hledišti postaví a začne pěkně od plic.

MARIE: Takže, vážení naši zastupitelé. Není to tak dávno, co jste nám slibovali, že se opraví chodníky v celé obci. Dva dny teď propršelo a místo chodníků máme bažinu. Včera do ní zapadl Franta Kuželů až po pytlík.

STAROSTA: Zas taková bažina tam není.

MARIE: Po pytlík s pečivem. Proto se ptám...

STAROSTA: Je mi líto, tvých deset vteřin uplynulo. Takže dotaz nepadl a můžeme pokračovat dál...

LOJZA: Počkej, starosto, já Marii rád odpovím. Protože v tomhle se má naše obec čím chlubit! Letos se nám podařilo realizovat výměnu prvních dvaceti metrů nového chodníku. Je tam teď krásná zámková dlažba.

MARIE: Jo, a že zrovna před tvým barákem.

LOJZA: Někde se začít muselo. Příští rok se bude pokračovat před domem starosty.

MARIE: Ale starostův dům je na úplně opačném konci obce!

LOJZA: Někde se pokračovat musí.

STAROSTA: Nechte toho. Na chodnicích se dělá, to je prostě fakt. Takže my své sliby plníme. A teď přejdeme k prvnímu bodu řádného jednání a tím je schválení prodeje části obecního pozemku 123 / 15, je to ta parcela u lesa. Kupec je náměstek současného ministra průmyslu a obchodu, takže si myslím, že by na tom naše vesnice mohla jenom vydělat. Ostatně je tady osobně, můžeme si jeho nabídku poslechnout všichni. Libuško, můžeš ho zavolat?

Libuška se tváří polekaně, běží ke starostovi a něco mu šeptá do ucha. Starosta odpovídá nahlas.

STAROSTA: Sdí v kuchyni? No tak pro něho skoč.

Libuška vrtí hlavou a opět něco starostovi šeptá.

STAROSTA: Sdí v Ruzyni? Ve vazbě? Aha. (přemýšlí) V tom případě navrhuji stáhnout tento bod z jednání a dělat jakoby nic. Jste pro?

Ostatní zastupitelé mlčky souhlasí a všichni schovají darované láhve alkoholu pod stůl.

OBRAZ 3

STAROSTA: Bod číslo dva řádné schůze se týká vyhlášky o provozování výherních automatů na území katastru obce. Před sebou máte návrh usnesení, které tyto automaty úplně zakazuje. Otevírám rozpravu.

Aleš zvedá ruku.

STAROSTA: Tak prosím, Aleši.

ALEŠ: Myslím si, starosto, že touto vyhláškou děláme obrovskou chybu. Prakticky se jedná o jeden automat tady v hospodě. Ten může těžko někoho zruinovat. Naopak si myslím, že u mládeže podporuje zdravou soutěživost. Navíc, už podle názvu - výherní automat - může klukům vylepšit rozpočet.

Hančina ruka vyletí vzhůru, starosta ji registruje.

STAROSTA: Hanko, počkej, Aleši pokračuj.

ALEŠ: Nesmíme taky zapomenout na peníze, které díky němu tečou do obecní pokladny. Opravdu jsme tak bohatá obec, abychom si to mohli dovolit?

Lojzova ruka vyletí vzhůru, i toho starosta registruje.

STAROSTA: Lojzo, ještě počkej, Aleši pokračuj.

ALEŠ: Dovolil jsem si pozvat na toto zastupitelstvo zástupce firmy, která tento automat provozuje, aby nám řekl svůj pohled na věc. Můžu pro něho skočit? Čeká u výčepu.

Jarmila zvedá svou francouzskou hůl.

STAROSTA: Ještě počkej, Jarmilo. Asi bychom ho měli vyslechnout. Je třeba znát všechna fakta při rozhodování. Můžeš ho přivést.

Aleš odchází, Hance se to nelíbí.

HANKA: Starosto, je to zástupce hazardní lobby!

JARMILA: Ježišmarja!

STAROSTA: Všichni víme, že ty automaty chceme zrušit. Ale musíme to udělat s čistým štítem. Vyslechneme ho...

LOJZA: A vykopneme ho!

Aleš se vrací, spolu s ním přichází Nemytý a s taškou.

ALEŠ: Tak, Franto, všechno jim to řekni.

Nemytý se zastavuje před stoly, Aleš si jde sednout.

NEMYTÝ: Dobrý večer, vážené zastupitelé, krásný dobrý večer i vám obyvatelům obce. Dovolte, abych se představil. Jsem František Nemytý a jsem tady z jednoduchého důvodu. Vy chcete zrušit všechny výherní automaty. A víte co? Já s vámi souhlasím!

ALEŠ: (překvapeně) Franto!

NEMYTÝ: Dokonce vám navrhnou řešení, které vás nebude stát vůbec nic, naopak na něm ještě vyděláte. My si ten automat odvezeme a místo něj nainstalujeme takzvaný kvízomat.

JARMILA: Co to je?

NEMYTÝ: Jistě se ptáte, co to je. No, je to prakticky taková škola v krabici. Pokládá hráčům různé otázky a oni se odpověďmi učí.

HANKA: Kvízomaty jsou hazard!

STAROSTA: Moment, abychom si to ujasnili. Tady ten blikač ve výčepu si odvezete a místo něho nám tu dáte ten váš kvízomat, který bude v hospodě vyučovat malé děti?

- NEMYTÝ:** Prakticky ano. A nemusí jít jen o malé děti. Svoje znalosti si může ověřit kdokoliv, i vy.
- HANKA:** A teď jim řekněte, co se stane, když tu otázku uhodnou.
- NEMYTÝ:** Pak, ano, za odměnu, si hráč může zahrát pár her a může tak vyhrát, za odměnu, nějaké peníze.
- STAROSTA:** Do toho se hážou peníze?
- NEMYTÝ:** Hážou, hážou, jak vás mohlo něco takového napadnout. Fuj. Do kvízomatu se velmi jednoduše vkládají bankovky.
- STAROSTA:** Já nevím, to mě skoro lepší připadá ten automat, co tam máme teď.
- NEMYTÝ:** Nezanedbatelná stránka věci je také odvod poplatků do obecní kasy.
- LOJZA:** Kolik by to bylo?
- NEMYTÝ:** Za tento starý typ automatu to teď dělá tři tisíce korun. Z kvízomatu bude obec dostávat pět tisíc korun.
- LOJZA:** Zas tak moc to není.
- ALEŠ:** Na dvě penalty to stačí. Já jsem pro. Děcka se něco naučí a ještě na tom vyděláme. Byli bychom blázni, kdybychom do toho nešli.
- HANKA:** Prosím vás, můžu vidět nějaké otázky, které budou v tom kvízomatu?
- NEMYTÝ:** Ale jistě, někde tu mám prospekt.

Z tašky vytahuje obálky s úplatky a rozdává je zastupitelům. Starosta má největší.

- NEMYTÝ:** Můžete mi to, prosím, podržet?

Zastupitelé obálky váhavě prohlíží. Nemytý vytahuje prospekt a čte.

- NEMYTÝ:** Tak třeba tady: Jak se jmenoval úplně první prezident Československé republiky, zvolený v roce 1918.
- ALEŠ:** No vidíte. Otázka jak hrom. Já třeba vůbec nevím.
- NEMYTÝ:** Proto jsou tady možnosti.
- HANKA:** Kolik?
- NEMYTÝ:** Dvě. Za á - Tomáš Garrigue Masaryk, nebo za bé - Hanzelka a Zikmund.
- ALEŠ:** Za bé. Hanzelka a Zikmund.
- NEMYTÝ:** Špatná odpověď. Byl to Masaryk.
- JARMILA:** Jo, já si ho ještě pamatuju, když byl takhle malý.
- ALEŠ:** Aha, vidíte. A já už bych si nezahrál. Musel bych jít domů a naučit se dějepis. To je geniální nápad. Můžeme klidně zrušit školy.
- HANKA:** (na Nemytého) To nemyslíte vážně, takové otázky?
- NEMYTÝ:** Máme tu i těžší. Hlavní město České republiky. Za á Praha, za bé Poděbrady.
- ALEŠ:** Vůbec netuším!
- HANKA:** Já mám teda jasno!
- STAROSTA:** Já myslím, že skoro všichni. Takže děkujeme panu Nemytému za jeho osobní angažování a myslím, že můžeme hlasovat.

Nemytý se ukloní a odchází.

- JARMILA:** A příště by se mohl aspoň umýt.

STAROSTA: Takže kdo je pro to, abychom u nás zakázali všechny druhy hazardních automatů?

Přihlásí se starosta, Lojza, Hanka i Jarmila.

LIBUŠKA: Čtyři!

STAROSTA: Kdo je proti?

Přihlásí se otráveně Aleš.

LIBUŠKA: Jeden!

STAROSTA: Takže konstatuji, že bod číslo dva byl schválen.

ALEŠ: Tohle byla velká blbost, chudáci děcka!

Vrací se Nemytý.

NEMYTÝ: Pardon, něco jsem tu zapomněl.

Vybírá zpět obálky, s Alešem se o ni chvíli přetahuje. Potom odchází. Aleš pláče.

OBRAZ 4

STAROSTA: Dalším bodem na programu je místní úprava komunikace zpomalovacím prahem, takzvaným retardérem. Jedná se o přechod pro chodce před školkou. Je to nebezpečný úsek, řidiči tam nedodržují rychlost a zvýšíme tak bezpečnost dětí. Jako odborníka na tuto oblast jsem na dnešní jednání pozval příslušníci dopravní policie, která na současném přechodu často hlídkuje. (na Libušku) Prosím tě, skoč pro ni, čeká ve výčepu.

Libuška odbíhá pro policistku Hladnou.

JARMILA: A já si myslím, že je to zbytečné.

STAROSTA: Počkej se svými soudy, Jarmilo, poslechneme si odborníka.

Libuška se vrací následovaná policistkou. Libuška si jde sednout, policistka zůstává stát.

STAROSTA: Tak, to je praporčice Hladná. Poprosil jsem ji, aby nám poreferovala o dopravní situaci v naší obci. Prosím, paní praporčice.

Hladná si vytáhne papír se statistikami.

HLADNÁ: Dobrý večer. Nebudu zbytečně chodit kolem horkého jídla. Dopravní situace ve vaší obci je kritická. Jenom za minulý rok zde byla překročena povolená rychlost 130 krát a to v souhrnu o 2 200 kilometrů v hodině! To je, pro zajímavost, maximální rychlost stíhacího bitevníku gripen.

Zastupitelé jsou šokováni.

HLADNÁ: Celkově pak bylo pokutováno 75 osob a na pokutách jsme vybrali 112 tisíc korun. Což je, pro zajímavost, cena za jeden raut na ministerstvu dopravy. Lidi tady zkrátka jezdí jako... teď mě ani nenapadá žádné slušné slovo.

ALEŠ: Prasata!

HLADNÁ: Ano, jako prasata. Ale my na dopravní policii víme, že nestačí pouhá represe. My musíme taky trestat. Během loňského roku jsme na katastru vaší obce zadrželi sedmnáct řidičských oprávnění za rychlou jízdu. Naposledy zrovna předevedčirem. Ještě ho mám sebou!

Vytáhne z kapsy řidičák a všem ho ukáže.

ALEŠ: Ten je můj!

HLADNÁ: Ano, prasata. A takový styl jízdy přináší i své plody. Došlo zde k dvaceti dopravním nehodám. Lékaři ošetřovali sedm lehkých zranění a dvě těžká. Škoda na majetku se vyšplhala na milión sedm set tisíc korun. To je, pro zajímavost, cena retardéru vysoutěžená v hlavním městě!

Zastupitelé jsou opět šokováni.

HLADNÁ: Když za mnou přišel poprvé pan starosta s plánem vybudovat zde retardér, vyhodila jsem ho. Byl celý umaštěný!

JARMILA: Starosto, v tvém věku?

STAROSTA: *(nešťastně)* Ale né já, ten plán! Spadl mi do guláše.

HLADNÁ: Byl to opravdu guláš. Když jsme pak plán vyprojektovali znovu, dala jsem starostovi za pravdu. Výstavbu retardéru v obci plně podporuji. Děkuji za pozornost, můžete pokračovat v jízdě.

- STAROSTA:** Tak já děkuji paní praporčici za výklad a ještě ji poprosím, jestli by mohla zůstat a zodpovědět případné dotazy. Otevírám tedy diskuzi.
- JARMILA:** Já tedy nezpochybňuji vybudování toho remorkéru u nás v obci. Jen se mi nezdá to místo.
- STAROSTA:** A kde jinde než u školky? Děti jdou ráno do školky, těší se, křičí, poskakují, nedávají pozor. To je naopak ideální místo.
- JARMILA:** Já myslím, že ideální místo je u hřbitova. Tam je taky přechod. A pro nás důchodce je to nebezpečné. Taky jdeme večer na hřbitov, těšíme se, křičíme, poskakujeme a taky nedáváme pozor.
- STAROSTA:** (na Hladnou) Paní praporčice.
- HLADNÁ:** Já myslím, že u hřbitova je to už zbytečné.
- JARMILA:** To není policajtko, to je ras!
- ALEŠ:** No mě by hlavně zajímalo, kolik ta sranda bude stát.
- LOJZA:** Levné to nebude.
- STAROSTA:** Počkej, Lojzo, to nemůžeš vědět. Na takovou akci musíme vypsát výběrové řízení a nakonec vybereme toho nejlepšího dodavatele.
- LOJZA:** No jak říkám, levné to nebude. Jste slyšeli, kolik to stojí v Praze. Přece se nenecháme zahanbit.
- HANKA:** Myslím, že tady zapomínáme na to podstatné. Jde přece o zdraví a životy našich dětí. Na tom by se šetřit nemělo.
- ALEŠ:** Hele, Hanko, bezpečnost je věc rodiny. Přece není problém naučit děcka, jak přecházet ulici. Já to doma malému Aleškovi ukazuju názorně.

Vstává a předvádí, jak se chovat na přechodu.

ALEŠ: Dojdu k přechodu, zastavím se. Podívám se doleva, doprava, doleva, doprava, pak zase doleva, zase doprava, můžu i nahoru nebo jak to je, podívám se na hodinky a pak v klidu přeždu. Můj Alešek to už všechno umí. A nepotřebuje k tomu žádný retardér.

Aleš si odchází sednout.

LOJZA: Tak hele. Já mám taky malé děcko. A taky ho učím, jak se má chovat při přecházení cesty. Že se má podívat doleva, doprava, za sebe, jestli ho někdo nesleduje, potom pod nohy, jestli mu tam někdo nenaházel klacky a teprve pak může jít. Ale já výstavbu retardéru plně podporuji.

ALEŠ: A kdo ho asi tak bude stavět?

LOJZA: Jak říkal starosta. Bude transparentní výběrové řízení a vyhraje ten nejlepší. Už jsem na to objednal materiál.

STAROSTA: Takhle se nikam nedostaneme. Má ještě někdo nějaký dotaz? Jinak bych navrhoval hlasovat.

Přihlásí se praporčice Hladná.

STAROSTA: No prosím.

HLADNÁ: Jaká je povinná výbava každého auta?

Zastupitelé se zamyslí a začínají hádat.

HANKA: Lékárnička!

ALEŠ: Žárovky, pojistky!

LOJZA: Lano!

HLADNÁ: Pozor! Lano je častá chyba. Je vhodné ho sebou vozit, ale povinné není.

ALEŠ: (na Lojzu) Há - ha. Há - ha. Neumí!

STAROSTA: Výstražný trojúhelník!

Hladná přikývne, Libuška mu obdivně zatleská. Pak je delší ticho, zastupitelům dojdou nápady.

MARIE: Hasicí přístroj!

HLADNÁ: Ten není povinný.

MARIE: Tak aspoň minimax!

Starosta Marii umlčí mávnutím ruky.

HLADNÁ: Jaká nepříjemná situace nás může celkem běžně potkat?

ALEŠ: Zastaví nás fízlové.

Starosta si odkašle a upozorní ho na Hladnou.

ALEŠ: Teda ti, chlupatí!

HANKA: Můžeme dostat defekt.

ALEŠ: (snaživě vystřelí) Klíč, hever, rezerva!

HLADNÁ: A ještě jednu věc jste zapomněli. Co si na sebe vezmete, když jste třeba účastníkem dopravní nehody?

JARMILA: Rakev?

STAROSTA: Ale ne, reflexní vestu!

HLADNÁ: Tak vám gratuluji, jste lepší než v sousední obci. Tam si nezapomněli na pojistky.

Zastupitelé se radují a gratulují si.

STAROSTA: A jestli je to všechno, přistoupíme k hlasování. Takže, kdo souhlasí se záměrem vybudovat u školky retardér, zvedne ruku teď.

Přihlásí se starosta, Hanka, Lojza a kupodivu i Hladná.

LIBUŠKA: Čtyři.

STAROSTA: Kdo je proti?

Zvednou ruku Aleš a Jarmila.

LIBUŠKA: Dva.

STAROSTA: Čtyři ku dvěma, tento bod jsme schválili. Já děkuji praporčici Hladné.

Hladná zasalutuje a odchází.

JARMILA: Tak by se mohla konečně najíst.

OBRAZ 5

STAROSTA: Co tam máme dál? (*pije*)

LIBUŠKA: Bod číslo čtyři - delegace z parlamentu. Čeká za dveřmi.

Strhne se menší panika, starosta vyprskne pití.

STAROSTA: Cože? Proč nám to nikdo nehlásil? Co tady chtějí?

LOJZA: Tolik volných parcel nemáme.

JARMILA: Vždyť nás všechny zavřou!

HANKA: Ale ne, počkejte. To jsou děti od nás ze školy. Je to dětský parlament! Nepamatujete se? Byli tady už v září.

ALEŠ: A jo, to sou ti haranti. Není to náhodou zakázané, tahat politiku do školy?

HANKA: Zakázaná je propagace politických stran ve škole. Naopak, starost o věci veřejné je žádoucí už od školních let.

LOJZA: Já jsem pro, mně se to líbí.

JARMILA: Takže to jsou děcka? To nám budou zase recitovat nějaké básničky? Kdo to má furt vydržet?

STAROSTA: Tak je pusťte dál.

Libuška uvede do sálu skupinku dětí. Děti slušně pozdraví a Hanka je povzbuzuje.

HANKA: Můžete začít.

DÍTĚ 1: Vážený pane starosto, vážení zastupitelé, vážení občané naší obce.

JARMILA: To znám. To je Karel Jaromír Erben.

- DÍTĚ 1:** Na začátku tohoto školního roku jsme založili náš dětský parlament. Historicky první. Celý rok jsme tvrdě pracovali na tom, aby se život v naší obci zlepšil.
- ALEŠ:** Pche, to my taky.
- DÍTĚ 1:** A myslím, že se máme čím chlubit.
- LOJZA:** To my zrovna ne.
- DÍTĚ 1:** Založili jsme si výbory a činnost každého výboru bychom teď rádi zhodnotili.
- ALEŠ:** Starosto, a my máme nějaké výbory?
- STAROSTA:** (vzpomíná) Myslím, že jsme tady kdysi ustanovili výbor pro mezigenerační porozumění.
- JARMILA:** Ano, já jsem členem!
- MARIE:** Já taky!
- STAROSTA:** A sešli jste se vůbec?
- JARMILA:** Nevím. Myslím jednou. Náhodou.
- MARIE:** V obchodě.
- DÍTĚ 2:** Dobrý den. Zastupuji tady výbor pro monitorování technických pomůcek na škole. Jak víte, technické pomůcky nám pomáhají pochopit učivo a usnadňují výuku učitelům. Udělali jsme soupis techniky v našich třídách a porovnali ho s technikou na jiných školách.
- LOJZA:** A jak to dopadlo?
- DÍTĚ 2:** Špatně. Například v sousední obci mají projektory už v každé druhé třídě.
- LOJZA:** A my máme kolik projektorů?

- DÍTĚ 2:** Žádný.
- STAROSTA:** Já o tom vím. To mají z té dotace, jak jsme se k ní nestihli přihlásit.
- ALEŠ:** Projektory mají, ale prasečák jim smrdí až k nám.
- JARMILA:** Za mých mladých let tady byl jenom jeden protektor, ale naučili jsme se všechno. Třeba sirup - tvrdé y. Pořád to tam je (*ukazuje na hlavu*)
- ALEŠ:** Kolik stojí jeden protektor?
- LOJZA:** Nejlevnější tak třináct tisíc.
- ALEŠ:** A kolik máme tříd?
- HANKA:** Šest.
- ALEŠ:** Starosto, máme v rozpočtu 78 tisíc?
- STAROSTA:** Sám víš, že ne... (*udiveně*) Jak jsi to tak rychle spočítal?
- ALEŠ:** Tohle násobení znám. Rozhodčí berou za tutovku taky třináct kapříků.
- JARMILA:** Mně se to nelíbí. Dneska protektory a zítra budou chtít papír a tužku místo břídicových tabulek.
- STAROSTA:** Prosím vás, s tímhle nehneme. Pojdme dál.
- DÍTĚ 3:** Dobrý den. Náš výbor si vzal za úkol zmapovat používání mobilů při hodinách vyučování. Víme, že to učitele při výuce ruší. Ale my děti za to nemůžeme. Jsme závislé na sociálních sítích.
- HANKA:** Jako učitelka mohu dosvědčit, že toto je opravdu problém.
- JARMILA:** Co?

- HANKA:** Internet.
- JARMILA:** Já bych všechny ty internety zakázala.
- HANKA:** Další taková. Ale problém to neřeší.
- STAROSTA:** A vy jste přišli na řešení?
- HANKA:** Domluvili jsme se s dětmi, že vždycky na začátku hodiny mi mobily odevzdají do krabičky a na přestávku si je můžou vzít.
- ALEŠ:** Co je to za blbost. Mobil jsem klukovi koupil, abych se mu mohl vždycky dovolat. Vy mu ho nemáte co brát.
- HANKA:** Ale víte, jak to při vyučování ruší? A nejen mě, ale všechny ostatní ve třídě.
- ALEŠ:** Stál čtyři tisíce! Vyhozené prachy.
- STAROSTA:** Hanka má pravdu. Podle mě je to dobré řešení, jen tak dál. Pokračujte.
- DÍTĚ 1:** Úkolem mého výboru bylo zjistit, jak jsou na to děti na škole se čtením. Protože si myslíme, že čtení je důležité.
- ALEŠ:** Další nesmysl.
- DÍTĚ 1:** Anketou jsme zjistili, že pravidelně čte pouze 18 procent dětí. 22 procent dětí čte občas a 70 procent dětí nečte doma knížky vůbec. To jsme vyhodnotili jako velice špatný stav.
- ALEŠ:** Jó? A proč?
- DÍTĚ 4:** Čtení rozvíjí fantazii a slovní zásobu.
- ALEŠ:** A na co máte, děcka, televizi? Ta nerozvíjí fantazii? A slovní tu? Jak to bylo?
- DÍTĚ 4:** Zásobu?

- ALEŠ:** Jo, zásobu. Čtení je podle mě ztráta času. Sedět a hledět do knížky. A je to nebezpečné.
- HANKA:** To nemyslíte vážně?
- ALEŠ:** Myslím. Já jsem knížky četl. Tam jsou hrozné věci. Mám to pořád před očima. *(odmlčí se)*
- STAROSTA:** Ano? Jaké třeba?
- ALEŠ:** *(vyhrkne dojatě)* Ten kluk Ferda ho zradil! A vzal Honzíkovi kuličku! A pak... pak ho nechal v lese! *(rozpláče se)*
- HANKA:** Myslím, že jsme všichni četli Honzíkovu cestu. Ale nakonec to přece dopadlo dobře. Ferda mu kuličku vrátil a navíc dal Honzíkovi vlastní nožik.
- ALEŠ:** *(vzlyk, pláč)* Já to dál nedočetl!
- JARMILA:** Já toho Ferdu znala, to byl pěkný smrad.
- STAROSTA:** A co chcete udělat proto, aby děti četli více?
- DÍTĚ 1:** Založili jsme čtenářský kroužek. A taky internetovou stránku, kde si vzájemně hodnotíme přečtené knihy a doporučujeme je ostatním. A počet dětí, které pravidelně čtou, stoupl o padesát procent!
- LOJZA:** Pomáhal jsem jim ten internetový portál vytvářet a musím ty děcka pochválit.
- JARMILA:** Já čtu reklamní letáky. To by člověk taky plakal! Kde na to mají důchodci brát?
- STAROSTA:** Tak pojďme dál, děti.
- DÍTĚ 2:** Taky jsme si vzali za úkol připravit plán školních kroužků na příští rok. Vycházeli jsme z letošního plánu, kdy na škole máme kroužky dva - sportovní a přibyl nám ten čtenářský.

- ALEŠ:** Za sebe musím říct, že ten sportovní kroužek je na špičkové úrovni. Osobně ho vedu.
- DÍTĚ 2:** Anketou jsme zjistili, že sportovní kroužek dětem nevyhovuje.
- ALEŠ:** Jak to?
- DÍTĚ 2:** Protože se tam jenom hraje fotbal a běhá kolem hřiště. Děti mají zájem i o jiné sporty. Také by chtěli tvořivé kroužky a kroužky spojené s technikou.
- LOJZA:** To je výborné. A přečti výsledky.
- DÍTĚ 2:** Na příští rok jsme vytipovali tři nové kroužky. Pohybový kroužek, kroužek vaření a kroužek počítačový. Dokonce se nám podařilo sehnat i lektory z řad rodičů.
- ALEŠ:** Počkat, počkat! Co ti chudáci kluci? To budou jako ve sportovním kroužku skákat přes kozu?
- DÍTĚ 2:** To ne.
- ALEŠ:** No proto!
- DÍTĚ 2:** Většina kluků se přihlásila do kroužku vaření.
- ALEŠ:** Tak moment. Tohle už je moc. Starosto, odkdy tady ti haranti můžou rozhodovat o tom, co by jako chtěli? Vždy oni se nám smějí do toho...
- LOJZA:** Do obličeje. Musíš si rozšiřovat slovní zásobu.

Aleš na něho vztekle zahrozí.

- STAROSTA:** Já opravdu nerozumím tomu, co ti na tom vadí. Dětský parlament nemají ani v sousední obci.
- HANKA:** Za tuto činnost jsme byli dokonce pochváleni z Kraje. A v květnu pojedeme do Prahy na celostátní seminář.

- JARMILA:** Já mám v Praze synovce, můžete ho pozdravovat.
- ALEŠ:** Děcka by měly sedět ve škole a nestrkat nos do věcí, po kterých jim nic není.
- LOJZA:** A já si myslím, že nemáš pravdu. Jestli chceme děti připravit na život, musí se starat i o jiné věci. A aktivně.
- STAROSTA:** Samozřejmě. Tak ještě něco?
- DÍTĚ 3:** Máme ještě výbor pro bezpečné prostředí kolem školy. Jeho úkolem je navrhnout úpravy, které povedou ke snížení rizika při příchodu do školy. Na tomto úkolu jsme spolupracovali spolu s krajským dopravním odborem a podařilo se nám vytipovat několik zlepšení.
- LOJZA:** A jaké?
- DÍTĚ 3:** Tak za prvé chodníky. Přinesli jsme na krajský úřad mapu současného a předpokládaného stavu chodníků.
- LOJZA:** (*nejistě*) Opravdu? A co na to říkali?
- DÍTĚ 3:** Byli velice rádi a moc je to zajímalo.
- LOJZA:** To je nějaké podezřelé.
- DÍTĚ 3:** Ano. To taky říkali. Dokonce k nám plánují poslat pár lidí z odboru kontroly, že by se na to podívali.
- ALEŠ:** (*ironicky na Lojzu*) Výborná věc, ten parlament.
- DÍTĚ 3:** Každopádně potřebujeme kolem školy chodníky. Víme, že se tu má stavět retardér, s tím teda souhlasíme. Ještě zvažujeme další ochranné prvky – zábradlí, osvětlení přechodu a výstražnou dopravní značku.

Lojza vstává a jde k dětem.

- LOJZA:** Podívejte se, děti, vaše snaha je jistě chvályhodná, ale nic se nesmí přehánět. To čtení, kroužky, jistě, to ano. Ale řešit chodníky, to už je spíš naše věc.
- JARMILA:** Hlavně tvoje.
- LOJZA:** Opravdu bylo zbytečné s tím chodit na kraj.
- DÍTĚ 3:** Ale oni říkali, že byl nejvyšší čas.
- LOJZA:** Podívejte se. Příště, až zase něco vymyslíte, tak s tím nejdřív přijdete za námi. Můžeme se tak domluvit?
- DÍTĚ 1:** Jako předseda parlamentu vám slibuji, že nepolevíme v naší činnosti a budeme ji s vámi konzultovat.
- LOJZA:** To vám radím.
- DÍTĚ 1:** Závěrem vám chceme poděkovat za vaši obětavou činnost, kterou věnujete naší obci. Přijměte proto náš dar, který pro vás vyrobili děti v družině.

Předá slavnostně starostovi dar.

- STAROSTA:** Děkuji, jsem opravdu bohatý. Teda dojatý. Co to je?
- DÍTĚ 1:** To je zarámovaná mapa chodníků, které bychom chtěli v obci příští rok vybudovat. Kopii jsme věnovali hejtmanovi.
- LOJZA:** Tak to už by stačilo. A ven!

Děti odchází. Marie je nadšená a tleská.

- STAROSTA:** A já myslím, že to bylo dobré.
- JARMILA:** Ani se jim to nerýmovalo.

OBRAZ 6

- STAROSTA:** Tak. Máme tady poslední bod číslo pět, víceméně formální - schválení textu na pamětní desku našeho rodáka, slavného architekta Emila Boháče, který loni zemřel. Text návrhu máte v usnesení, já myslím, že nic nebrání v tom to odhlasovat. Takže otevírám diskuzi k tomuto bodu - chce někdo vystoupit? Nikdo?
- ALEŠ:** Já teda jenom se chci zeptat, možná blbě, ale co ten chlap udělal pro naši obec, že mu tady stavíme pomník?
- STAROSTA:** Aleši, máš pravdu. Ptáš se blbě.
- HANKA:** Já bych, s dovolením pane starosto, odpověděla. Emil Boháč je významný architekt světového formátu. V Brně postavil například slavnou fontánu připomínající Jana Husa na hranici.
- ALEŠ:** Jakože z ní tryskal oheň?
- LOJZA:** Ne, byl na ní celník se závorou.
- HANKA:** V Praze pak navrhl tunel Miloš a v Bruselu zrekonstruoval náměstí do tvaru hyperboloidu!
- ALEŠ:** Náměstí ve tvaru hemeroidu je sice hezká věc, ale já se ptám, co udělal pro nás, pro naši vesnici? Když jsme tady stavili samoobsluhu, museli jsme si ji sami navrhnout a sami postavit.
- LOJZA:** Jo, doteďka tam teče.
- HANKA:** Minulý rok uspořádali v Praze výstavu jeho návrhů, která měla obrovský ohlas!
- ALEŠ:** A když měli u nás o Vánocích výstavu děčka z družiny, tak se nepřišel ani podívat.

- STAROSTA:** Prosím tě, Aleši, ty argumentuješ úplně jako dítě z družiny. Prostě ten člověk stavil zajímavé baráky po celém světě a asi těžko bude projektovat naši samoobsluhu. To dá rozum.
- JARMILA:** Počkej, starosto. Ono na tom něco bude. Kdo tady o něm vůbec ví? Já vám něco řeknu. Já jsem ve sdružení zahrádkářů. Loni jsme si v kolonii postavili altánek. Asi jste ho viděli - je celý nakřivo a brzo spadne. Já chci jenom říct, že ne všichni architekti jsou dobří.
- STAROSTA:** Ten altán vám stavili naši dva místní opilci. Já nevím, nejsem zedník, ale vyměřovat půdorys basou od piva a přidávat do malty kindrvejce, to prostě nemohlo dopadnout jinak.
- JARMILA:** Já si prostě myslím, že taková pamětní deska je hrozně důležitá věc a měli bychom si dobře rozmyslet, kdo si ji zaslouží. Na tvém místě, starosto, bych nechala prověřit ty jeho stavby, jestli nejsou nakřivo.
- HANKA:** Já bych chtěla jenom říct, že ve škole svým dětem o Emilu Boháči vyprávím a ukazuju jim jeho stavby na fotografiích. Takže minimálně naše děti ho znají. Teď mě napadlo - Lojzo, můžeš nám ukázat ty fotky na počítači?
- LOJZA:** Není problém, kdo chce, může se jít podívat.
- JARMILA:** Nemusím vidět všechno.
- Ostatní se zvedají a jdou se podívat na Lojzův počítač, pouze Jarmila zůstává sedět. Hanka ukazuje na monitor.*
- HANKA:** Vidíte? To je ten tunel a tady je fotka toho bruselského náměstí.
- ALEŠ:** Já myslel, že hemeroidy jsou menší.
- HANKA:** A toto je slavná katedrála Notre Damme v Paříži.
- LIBUŠKA:** Tu taky postavil?

HANKA: Ne, ale je před ní vyfocený.

Jarmila se naštve a jde si stoupnout před lidi (obecenstvo).

JARMILA: Tak víte co? Zeptejte se tady lidí, kdo z nich ho zná. To jsem zvědavá. No schválně, sousedi, kdo z vás něco ví o tom architektovi?

Přihlásí se Marie.

JARMILA: Vidíte? Nikdo!

LIBUŠKA: *(ukazuje na Marii)* Támhle paní souseďka se hlásí.

JARMILA: Ta? A je z naší obce?

MARIE: Jsme spolu ve výboru!

JARMILA: No dobře, Marie, tak co o něm víš?

MARIE: Jenom to, co se povídá.

JARMILA: A co se povídá?

MARIE: Oni ti Boháčovi nebyli zas tak bohatí. Emilův otec bojoval za války na frontě proti nepřátelům.

STAROSTA: No vidíte! Hrdina!

MARIE: Ve wehrmachtu. V pětáctyřicátém se odstěhovali do Kanady. Ale to byly malému Emilovi asi tři roky.

JARMILA: No prosím. Takže on od nás utekl a my mu za to budeme stavět obrovský pomník.

Jarmila si odchází sednout na své místo.

STAROSTA: Tak já bych jenom rád připomenul, že nejde o žádný pomník, ale o menší mramorovou destičku s nápisem... moment, hned to najdu.

Starosta hledá v podkladech na stolech správný papír s textem ke schválení. Nakonec jeden papír vytahuje.

STAROSTA: Tady to mám: Vlasti zdar - ohni zmar!

JARMILA: Koho máme ohnout?

Starosta znovu prohledává papíry na stole.

STAROSTA: Moment, to ne. To bylo na hasičský prapor. Na tom památníku bude toto: „V tomto domě se v roce 1942 narodil Emil Boháč, významný český architekt.“ Toto snad nikoho nemusí pobouřit.

Všichni zastupitelé nad textem chvíli přemýšlí.

JARMILA: Já bych tam to český nedávala. Jaký on je Čech, když utekl?

STAROSTA: Dobrá, tak to český škrtneme. Ještě něco?

HANKA: Ten rok narození není úplně jistý. On sám udává rok 1943, ovšem v místní matrice je rok 1941. Když tam dáme 1942, tak to bude určitě špatně.

STAROSTA: Výborně, rok škrtnám. Další připomínky?

LOJZA: V podkladech píšou, že křestní jméno Emil on nepoužíval. Nechával si říkat É EM.

STAROSTA: No jo, ale é em tam přece dávat nebudeme, to by nikdo nepochopil. Křestní jméno škrtnám. Takže co nám z toho zbylo teď: „V tomto domě se narodil Boháč.“

Zastupitelé opět přemýšlejí nad osekáním textem. Po chvíli si slovo bere starosta.

STAROSTA: Přátelé, já vám řeknu jednu věc. Jestli tohle bude viset na nějakém našem domě, tak já se stěhuju. Nechci dělat starostu v Kocourkově. Vždyť bychom vypadali jako nějaká bolševická vesnice. To tu pamětní desku zrovna zrušme celou.

LOJZA: Vyloučeno. Deska je koupená a nebyla zrovna nejlevnější. Kameník čeká jenom na text.

ALEŠ: Starosto, já mám nápad.

JARMILA: Pán Bůh s náma a zlý pryč.

Aleš má na srdci něco velmi důležitého. Vstává ze svého místa a jde i s míčem na kraj jeviště. Mluví spíše k divákům než ke kolegům a po každé větě bouchá balónem o zem, aby dodal svým slovům váhu.

ALEŠ: Jak jsme právě zjistili, tak pana architekta Boháče u nás nikdo nezná.
(buch!)
Přitom pamětní deska by se měla věnovat známým lidem.
(buch!)
Lidem, kteří pro naši obec něco udělali.
(buch!)
Lidem, kteří této činnosti věnují veškerý volný čas.
(buch!)
Lidem, kteří naši obec zviditelnili.
(buch!)
Lidem, které zná celá naše obec!
(buch!)
Víte, kdo to je? Jsou to
(buch!)
naši
(buch!)
fotbalisti! Hurá!

Z obecnstva od Marie přiletí další prázdné PET lahve.

LIBUŠKA: Myslím, že dobrovolným hasičům se to moc nelíbí.

ALEŠ: Rád bych připomněl, že jsme loni skončili pátí v okresním přeboru. Byla o nás reportáž v televizi.

STAROSTA: Aleši, a co chceš, aby na té ceduli bylo napsané? „Našim fotbalistům, kteří skončili pátí v okresním přeboru?“ To je, taky Kocourkov. To by si tady mohl navrhnout už kdokoliv cokoliv.

Marie vykřikne z obecnstva.

MARIE: Dejte to hasičům, mají novou stříkačku!

Aleš mávne rukou a uražen odchází na své místo.

ALEŠ: No tak si tam dejte, co chcete. Ale já vám garantuju, že budu hlasovat proti.

HANKA: Ale s takovým přístupem nikam nedojdeme.

OBRAZ 7

LOJZA: Dámy a pánové, vypadá to, že se dnešní jednání povleče. Já mám žaludeční vředy, k tomu hyperboloidy, doktor mi nařídil přísnou dietu a musím se najíst.

Lojza za nechápavých pohledů odchází do zákulisí. Za chvíli odtud přichází s několika obrovskými papírovými krabicemi, které si položí před sebe na stůl. Z krabic začíná vytahovat ne zrovna dietní jídla - salámy, klobásy, tlačenky, celý pecen chleba... Zmateným kolegům vysvětluje.

LOJZA: No co, držím krabičkovou dietu.

A začíná jíst.

HANKA: Pane starosto, já pořád nerozumím tomu, proč bychom nemohli tu pamětní desku věnovat panu architektovi. Můžeme z toho udělat velkou slávu. Za měsíc to bude přesně rok, kdy umřel. Tak naplánujeme slavnostní odhalení, pozveme papaláše z Kraje, novináře a třeba budeme i v televizi.

Starostovi se nápad začíná líbit.

STAROSTA: Já bych mohl pozvat i hejtmana.

LOJZA: K tomu pár náměstků.

ALEŠ: Tak já vám něco řeknu. Podle mě je ten váš architekt magor. Viděli jste, co stavil za ptákoviny? Je to blbec. Blbec!

JARMILA: Mírní se, chlapče, o mrtvých jen dobře.

ALEŠ: V tom případě je dobře... že zemřel.

STAROSTA: No a co vy ostatní? Jak by se vám líbila taková sláva. Ono za měsíc bude před volbama, na to nezapomeňte.

ALEŠ: A kdy nebude před volbama? Tady je před furt volbama.

JARMILA: A on ten hejtman by nám na to jako něco přihodil?

STAROSTA: I to je možné. Pokud to pojmem jako kulturní akci, tak můžeme klidně požádat o malou dotaci.

ALEŠ: Jaké dotace? Na kapelu a bečku s pivem ještě máme. Úplní chudáci nejsme.

Lojza protestuje s plnou pusou.

LOJZA: To teda jsme chudáci! Promiňte, musím zapít.

Lojza zapíjí pivem z láhve, kterou měl taky v krabičce.

LOJZA: Víte, jak jsme na tom s rozpočtem na příští rok. Jestli chceme ještě letos dodělat veřejné chodníky před jednou nejmenovanou firmou, musíme počítat každou korunu.

JARMILA: Já nevím, ale mně se to nelíbí. Vy se tam vyfotíte s hejtmanem a dotace zase proclastáte.

STAROSTA: Dobře. Tak co navrhuješ ty?

JARMILA: Já jsem dostala takový nápad.

ALEŠ: Pán Bůh s námi a zlý pryč.

JARMILA: Co kdybychom se zeptali lidí. Je jich tady dost.

Chvilé přemýšlení, během které Lojza začne opět lokat pivo.

STAROSTA: (opatrně) Zeptat se lidí, co by chtěli? Zajímavá myšlenka.

ALEŠ: Ptát se lidí? To dopadne katastrofou, to vám garantuju! Všechny nás pozavírají! Všechny!

HANKA: Ale to je přece velice dobrý nápad! Je tady na to dost lidí, zkusme to! Pane Kováři, co na to říkáte? Že je to dobrý nápad?

Lojza, který až doted' pil pivo, pomalu odkládá láhev. Evidentně mu není dobře.

LOJZA: To nebyl dobrý nápad. (*odbíhá pryč*)

HANKA: Nehledejte v tom problémy. Prostě se zeptáme lidí, co by na té desce chtěli. Můžeme to brát nezávazně, jenom jako takové malé referendum. Zkusíme to.

Hanka vstává a jde na kraj pódia. Jarmila ji tleská, Aleš ji varuje.

ALEŠ: Nedělej to! To nedopadne dobře. Už ani krok!

HANKA: (*k lidem*) Milé děti. Tedy vážení přátelé, obyvatelé naší krásné obce. Velmi si vážíme toho, že jste sem dnes v tak hojném počtu dorazili.

ALEŠ: Mluv za sebe.

HANKA: Je vidět, že vás život v naší vesnici zajímá. Proto bych se chtěla na vás obrátit s jednou anketní otázkou. Máme tady totiž pamětní desku. Zatím je prázdná. Je tady několik návrhů, co by na ní mělo být. Já vám je přečtu a vy se budete hlásit. A který návrh vyhraje, ten tam bude.

STAROSTA: Tak to pozor. Toto referendum je nezávazné.

HANKA: Dobrá. Tak k tomu výsledku budeme přihlížet při dalším rozhodování. Takže návrhy jsou následující. Buď desku věnujeme našemu rodákovi, architektovi Boháčovi a to prosím v původním znění, nebo našim fotbalistům, kteří skončili pátí anebo našim hasičům, kteří si koupili novou stříkačku. Budeme hlasovat pro první návrh....

Starosta ji přeruší a žene se dopředu.

STAROSTA: Počkej, počkej, aby bylo jasno. Hlasování tady řídím odjakživa já. To je moje právo.

JARMILA: Aby ses nepos...

STAROSTA: Cože?

JARMILA: Aby ses nepostavil moc dopředu. Mohl bys spadnout.

Starosta jen mávne rukou a bere si slovo.

STAROSTA: Takže, vážení občané, první hlasování bude o původním návrhu - kdo z vás chce desku věnovanou architektovi Boháčovi? Libuško, počítej.

Libuška přispěchá dopředu a snaží se počítat.

LIBUŠKA: Hlásím asi tak dvacet kusů.

STAROSTA: Co to je, asi tak. To musí být přesně.

LIBUŠKA: Dvacet nula nula.

JARMILA: To už je osum?

STAROSTA: Další hlasování bude o návrhu věnovat pamětní desku našim fotbalistům, kteří skončili pátí v okresním přeboru. Kdo je pro?

Tentokrát se vehementně hlásí i Aleš. Když vidí, že v obecnstvu nemá podporu, vstává od stolu a jde také dopředu ke starostovi. Různými posunky se snaží i konkrétní lidi v obecnstvu přimět, aby zvedli ruku. Libuška opět počítá.

STAROSTA: Tak jak to dopadlo?

LIBUŠKA: Osmnáct nula nula, pane starosto.

Jarmila se podívá na hodinky.

JARMILA: To jsem blázen.

STAROSTA: A poslední hlasování se bude týkat návrhu věnovat text na pamětní desce našim hasičům, kteří si pořídili novou stříkačku. Kdo je pro?

LIBUŠKA: Dvacet nula nula. Takže výsledky hlasování: Boháč dvacet, fotbalisti osmnáct, hasiči dvacet.

STAROSTA: Tak. A co s tím?

Všichni si jdou opět sednout.

ALEŠ: No, tak jsme si tu zablblili a teď vážně.

JARMILA: Musíme se řídit hlasováním.

ALEŠ: Nesmysl. I tady Hanka říkala, že průzkum bude nevázaný.

JARMILA: NEZÁVAZNÝ říkala, to je rozdíl. Nevázaný může být sex.

Všichni se na Jarmilu udiveně podívají.

JARMILA: Říkali v televizi. Na Šlágru.

STAROSTA: Na druhou stranu je pravda, že ty výsledky nejsou zase tak jednoznačné. My musíme přijít s dalším návrhem, s nějakým kompromisem.

Po chvíli přemýšlení.

ALEŠ: Co takhle něco obecnějšího. Co kdybychom tu desku věnovali třeba tomu prezidentovi: Hanzeli Zikmundkovi na věčnou památku.

HANKA: To přece s naší obcí nijak nesouvisí.

ALEŠ: A jo, on bydlel v Poděbradech.

Všichni se ponoří do přemýšlivého ticha. Ticho přeruší Lojza, který se vrací z WC.

LOJZA: Teda řeknu ti, starosto, ty záchody by potřebovaly generálku. Lidi tam to a pak to nemají jak spláchnout. Dejme tam aspoň nějakou ceduli.

STAROSTA: Ceduli?

LOJZA: Jasně, ceduli. Pozor neteče voda.

Starosta pomalu a opatrně.

STAROSTA: No, pokud nebudou ostatní nic namítat, o jedné ceduli bych věděl.

LOJZA: Výborně, stačí nějaká papundeklová, já to tam zrovna přitluču.

STAROSTA: Proč papundeklová, když máme mramorovou?

LOJZA: Jo ty myslíš... aha!

STAROSTA: Zkusme jenom tak nevázaně zahlasovat. Kdo by byl pro?

Přihlásí se starosta, Lojza a Aleš.

STAROSTA: Jarmilo, na dámských neteče taky.

I Jarmila váhavě zvedá ruku.

STAROSTA: To máme čtyři hlasy. Kdo je proti?

Všichni s očekáváním sledují Hanku. Ta už váhavě, pomalu zvedá ruku. Lojza hlasitě zašeptá.

LOJZA: Hanko, myslí na kotel! Na retardér!

Hanka dá ruku opět zpět. Starosta je dojatý. Vstává a začíná všem blahopřát.

STAROSTA: Děkuji vám, přátelé, toto je historický okamžik. Jste skvělí zastupitelé.

Nakonec se obrací i k obecenstvu.

STAROSTA: A děkuji i vám. Jste skvělí obyvatelé! Děkujeme vám. A slibuji, že chodníky budou!

Všichni se už obrátí k obecenstvu a ukloní se. V tu chvíli přiletí na pódium poslední PET lahev od Marie.

K O N E C